

РЕЦЕНЗИЯ

на дисертационния труд на **Олжас Азатович Акимов**

на тема:

„Усъвършенстване на управлението на физическата култура и спорта в Къзылординска област, Република Казахстан“

(Совершенствование управления физической культуры и спорта в Кызылординской области, Республика Казахстан)

**за придобиване на ОНС „доктор“
в професионално направление 7.6. Спорт, докторска програма
„Теория и методология на спортната наука“**

Научни ръководители: **проф. Бисер Цолов, дн; доц. Айбол Кулбаев, д-р**
Рецензент: **доц. Георги Василев Драганов, д-р**, определен за член на научното жури със Заповед на Ректора № ЗП-1106/21.11.2023 г.

Биографични данни, образователен и професионален статус

Олжас Акимов е роден на 08.03.1980 година. Завършил е бакалавърска и магистърска степен в университет „Болашак“ със специалности „Физическа култура и спорт“ и „Педагогика и психология“. Специализирал е в Руския международен олимпийски университет, специалност „Спортен мениджмънт“, и в Международния Казахско-турски университет със специалност „Право“. От ноември 2019 г. е редовен докторант в катедра „Мениджмънт и история на спорта“ в НСА „Васил Левски“.

Трудовата му кариера е богата и в значителната си част е свързана със спорта. Тя включва последователно: учител по физическо възпитание и тренинг по бокс в гимназия в Байконур (2000-2003); главен специалист в Комитет за митнически контрол на Министерството на финансите (2003-2008); заместник-директор на „Инфрастрой“ ООД (2008-2012); съветник на свободна практика в специалното представителство на Президента на Казахстан в Байконур (2010-2012); директор на ръгби клуб „Астана“ (2012-2013); директор на спортен клуб „Жигер“ (2013-2014); главен тренинг в Дирекция на националните отбори и спортния резерв в Министерството на културата и спорта (2014-2015); директор

на специализирано спортно училище (2015-2016); старши треньор по класическа борба (2016-2017); ръководител на Дирекция по физическа култура и спорт в Къзълординска област (2017-2020); съветник на министъра на културата и спорта (2020-2021); главен инспектор на кабинета на министър-председателя (2021-2023). В момента е директор на Дирекция за развитие на олимпийските видове спорт в Република Казахстан. Заслужил треньор е по кикбокс на Казахстан и е съдия международна категория. За дейността си в сферата на спорта Олжас Акимов е награждаван с редица отличия и грамоти, в т.ч. от Академията за държавно управление при Президента на страната и от Министерството на културата и спорта. Стипендиант е на международната програма „Болашак“.

Образователният и професионалният статус на докторанта са сериозна предпоставка за успешно разработване на дисертационния труд. Трудът е преминал вътрешно обсъждане на разширен научен колегиум на катедра „Мениджмънт и история на спорта“ на 8.11.2023 г. и е насочен за публична защита.

Актуалност, съдържание и приноси на дисертационния труд

Трудът е на руски език и е разработен на високо ниво. В него ясно личат логическата последователност на изложението и добрата научна обосновка. Това бе потвърдено и по време на вътрешното обсъждане, на което докторантът се представи убедително.

Дисертационният труд е структуриран в 4 раздела плюс библиография и приложения, нормативна справка, определения и съкращения. В края авторът е посочил публикациите си, свързани с темата, както и научните приноси на разработката си. Обемът на труда е 177 стандартни страници, като включва 22 фигури и 10 таблици. По мое мнение възприетият подход, а именно още във въведението да бъдат изяснени изследователската идея, теоретичната и приложната значимост на цялостното изследване, е оригинален.

В първия раздел е изложена постановката на проблема. Разгледани са въпросите, свързани с: физическата култура и спорта като социален феномен; структурата, целта, задачите и функциите на системата за физическа култура и

спорт в Република Казахстан; съвременното състояние и проблеми в развитието на системата. Полезен момент тук е използваният аналитичен подход, чрез който са открити и обосновани проблемите в управлението на физическата култура и спорта в страната и респективно в Къзълординска област. Направен е задълбочен обзор на нормативни и стратегически документи, научна литература и приложен опит. Това е дало възможност авторът да диференцира точно научния проблем и да формулира работната хипотеза.

Методологията на изследването е отразена във втория раздел. Целта и задачите са формулирани ясно и отразяват изследователската идея. Целта е насочена към цялостно проучване на организационно-правните и приложните аспекти в управлението на физическата култура и спорта и разкриване на възможности за усъвършенстването му на регионално ниво в Къзълординска област. За реализация на изследването е използван подходящ инструментариум от научни методи, в т.ч. анализ на литературни източници, правно-нормативни и стратегически документи по проблема, анкетиране, педагогически експеримент, интервю и експертна оценка, математико-статистически методи и др.

Анализът на резултатите е извършен в третия раздел. Той е направен в четири основни направления: 1. Анализ на организационно-правни аспекти в управлението на физическата култура и спорта в Казахстан и Къзълординска област; 2. Анализ на обществените организации в развитието на физическата култура и спорта в Казахстан и Къзълординска област; 3. Анализ на анкетното допитване и на педагогическия експеримент с включени резултати от проведеното интервю; 4. Допълнителна експертиза относно проблемите и възможностите за усъвършенстване на управлението на физическата култура и спорта. На базата на тези анализи в края на раздела докторантът предлага теоретичен модел за усъвършенстване управлението на системата като предмет на бъдещи научни изследвания.

В четвъртия раздел на своята работа Олжас Акимов извежда изводи и посочва конкретни препоръки за подобряване на управлението на физическата култура и спорта в Къзълординска област. Като забележка в процеса на

вътрешното обсъждане посочих необходимостта от малко по-голяма конкретност и стегнатост при формулиране на изводите. В значителната си част това е коригирано. Има някои моменти в анализа, които също е могло да бъдат малко по-стегнато изяснени. На някои места в труда се забелязват граматически неточности при редакцията на материала на руски език.

Това обаче не омаловажава значимостта на труда, в който се открояват няколко приноса:

1. Извършено е задълбочено изследване на структурата, целта, задачите и функциите в управлението на системата за физическа култура и спорт в Република Казахстан на национално и на регионално ниво по примера на Къзълординска област.
2. Извършен е научнообоснован анализ на стратегически документи и правно-нормативни регулации в управлението на физическата култура и спорта в Република Казахстан и е направено сравнение с опита на други страни.
3. Анализирани и научнообоснована е ролята на обществените организации за управлението на системата за физическа култура и спорт в Република Казахстан и в Къзълординска област.
4. Изяснени са структурата и функциите на „Управлението по култура и спорт в Къзълординска област“, събрани и анализирани са данни за дейността му, които потвърждават заключенията, произтичащи от другите изследвания.
5. Проведени са анкетиране, педагогически експеримент и интервю със спортни специалисти, които разкриват възможности за повишаване на тяхната професионална компетентност, което би се отразило положително за подобряване ефективността в управлението на физическата култура и спорта в Къзълординска област.

Изведените приноси имат приложна насоченост, която намира израз във факта, че основните резултати от изследването са използвани при разработването на пътната карта за развитието на физическата култура и спорта в Къзълординска област за 2018-2023 година. В труда не откривам текстове, които да са използвани некоректно.

Във връзка с темата на своята дисертация Олжас Акимов представя седем научни публикации, от които една самостоятелна и една в издание, включено в реферираната база данни Scopus. По този начин той събира необходимия брой точки в съответствие с наукометричните изисквания.

Въпросът ми към докторанта е следният: „Смятате ли, че изведените в изследването Ви проблеми в управлението на физическата култура и спорта в Къзълординска област по аналогия са характерни и за другите области в Република Казахстан, и в този смисъл можете ли да дадете някои съпоставими примери?“.

Заклучение

Дисертационният труд на Олжас Азатович Акимов на тема ***„Усъвършенстване на управлението на физическата култура и спорта в Къзълординска област, Република Казахстан“*** е актуален и разработен на много добро ниво. В него ясно личи личното участие на автора. Изследването е извършено задълбочено и върху тази основа са изведени полезни изводи и препоръки за практиката. Трудът има научни приноси, свързани с усъвършенстване на управлението на физическата култура и спорта в Къзълординска област, Република Казахстан.

Това ми дава основание да **предложа на научното жури да присъди на Олжас Азатович Акимов образователната и научна степен „доктор“ в професионално направление 7.6. Спорт, докторска програма „Теория и методология на спортната наука“.**

19.12.2023 г.

РЕЦЕНЗЕНТ:

(доц. Георги Драганов, доктор)

РЕЦЕНЗИЯ

на диссертационный труд **Олжаса Азатовича Акимова**

на тему:

„Совершенствование управления физической культуры и спорта в Кызылординской области, Республика Казахстан“

на соискание ученой степени „доктора“ (Ph.D.) в докторской программе „Теория и методология спортивной науки“, профессиональное направление 7.6. Спорт

Научные руководители: профессор Бисер Цолов, дн; доц. Айбол Кулбаев, д-р
Рецензент: доц. Георги Василев Драганов, д-р, назначен членом научного жюри Приказом Ректора № ЗП-1106/21.11.2023 г.

Биографические данные, образовательный и профессиональный статус

Олжас Акимов родился 8 марта 1980 г. Окончил бакалавриат и магистратуру в университете „Болашак“ по специальностям „Физическая культура и спорт“ и „Педагогика и психология“. Специализировался в Российском международном олимпийском университете по специальности „Спортивный менеджмент“ и в Международном казахско-турецком университете по специальности „Правоведение“. С ноября 2019 года является докторантом дневной формы обучения на кафедре „Менеджмент и история спорта“ Национальной спортивной академии „Васил Левски“.

Его трудовая карьера разнообразна и в значительной мере связана со спортом. Она последовательно включает: учитель физического воспитания и тренер по боксу в гимназии г. Байконур (2000-2003 гг.); главный специалист в Комитете таможенного контроля Министерства финансов (2003-2008 гг.); заместитель генерального директора ООО „Инфрастрой“ (2008-2012 гг.); внештатный советник специального представительства Президента Казахстана на комплексе Байконур (2010-2012 гг.); директор регби-клуба „Астана“ (2013-2013 гг.); директор спортивного клуба „Жигер“ (2013-2014 гг.); главный тренер в Дирекции национальных команд и спортивного резерва Министерства Культуры и спорта (2014-2015 гг.); директор специализированной спортивной школы (2015-

2016 гг.); старший тренер по универсальному бою (2016-2017 гг.); руководитель Управления физической культуры и спорта Кызылординской области (2017-2020 гг.); советник Министра культуры и спорта Республики Казахстан (2020-2021 гг.); главный инспектор Канцелярии Премьер-Министра (2021-2023 гг.). В настоящее время является директором Дирекции по развитию олимпийских видов спорта в Республике Казахстан. Заслуженный тренер по кикбоксингу и судья международной категории. За свою деятельность в области спорта Олжас Акимов награжден рядом почетных грамот, дипломов и наград, в том числе Академией государственного управления при Президенте Республики Казахстан и Министерством культуры и спорта. Является стипендиатом международной программы „Болашак“.

Образовательный и профессиональный статус докторанта являются серьезной предпосылкой для успешной разработки его диссертационной работы. 8 ноября 2023 года состоялось расширенное заседание кафедры „Менеджмент и история спорта“, на котором настоящая диссертационная работа была обсуждена и рекомендована к защите.

Актуальность, содержание и вклад диссертационной работы

Работа выполнена на русском языке и разработана на высоком уровне. В нее ясно видна логическая последовательность изложения и хорошая научная обоснованность. Это было подтверждено во время внутреннего обсуждения, на котором докторант представил себя убедительно.

Диссертационная работа содержит 4 раздела, библиографию, приложения, нормативную справку, определения и список сокращений. В конце автор указал свои публикации по теме, а также научный вклад своей разработки. Объем работы составляет 177 стандартных страниц, в том числе 22 рисунка и 10 таблиц. На мой взгляд, подход, при котором еще во введении разъясняется идея исследования, теоретическая и прикладная значимость всей работы, является оригинальным.

В первом разделе представлена постановка проблемы. Рассмотрены вопросы, описывающие физическую культуру и спорт как социальный феномен; структура, цель, задачи и функции системы физической культуры и спорта в

Республике Казахстан; представлено современное состояние и трудности в развитии данной системы. Полезным здесь является аналитический подход, благодаря которому проблемы в области управления физической культурой и спортом в стране и соответственно в Кызылординской области тщательно выделены и обоснованы. Проведен углубленный анализ нормативных и стратегических документов, научной литературы и прикладного опыта. Это позволило автору точно дифференцировать научную проблему и сформулировать рабочую гипотезу.

Методология исследования представлена во втором разделе. Цель и задачи четко сформулированы и отражают идею исследования. Цель направлена на комплексное изучение организационно-правовых и прикладных аспектов управления физической культурой и спортом и выявление возможностей совершенствования этого процесса на региональном уровне в Кызылординской области. Для реализации исследования использованы соответствующие научные методы, в том числе анализ научных источников, нормативных и стратегических документов по данной проблеме, анкетирование, педагогический эксперимент, интервью и экспертная оценка, математико-статистические методы и др.

Анализ результатов приведен в третьем разделе. Он осуществлен по четырем основным направлениям: 1. Анализ организационно-правовых аспектов управления физической культурой и спортом в Казахстане и в Кызылординской области; 2. Анализ роли общественных организаций в развитии физической культуры и спорта в Казахстане и в Кызылординской области; 3. Анализ анкетирования и педагогического эксперимента с результатами проведенного интервью; 4. Дополнительная экспертиза по проблемам и возможностям совершенствования управления физической культурой и спортом. На основе этого анализа в конце раздела докторант предлагает теоретическую модель совершенствования управления этой системой как предмет будущих научных исследований.

В четвертом разделе своей работы Олжас Азатович делает выводы и предлагает конкретные рекомендации по совершенствованию управления

физической культурой и спортом в Кызылординской области. Здесь, в качестве примечания, во время внутреннего обсуждения я указал на необходимость чуть большей конкретности и четкости в формулировании выводов. В значительной мере это исправлено. В анализе данных есть некоторые пункты, которые могли быть представлены более жестко. В некоторых местах работы заметны грамматические неточности при редактировании материала на русском языке.

Однако это не умаляет значимости работы, в которой можно выделить следующий научный вклад:

1. Было проведено углубленное изучение структуры, целей, задач и функций в управлении системой физической культуры и спорта в Республике Казахстан на национальном уровне, а также ее проявления на региональном уровне – в Кызылординской области.

2. Был сделан научно обоснованный анализ стратегических документов и нормативно-правовых актов в управлении физической культурой и спортом в Республике Казахстан. В этом аспекте в форме сравнительного анализа изучен опыт некоторых других стран.

3. Проанализирована и научно обоснована роль общественных организаций в управлении системой физической культуры и спорта в Республике Казахстан и в Кызылординской области.

4. Были выяснены структура и функции «Управления по культуре и спорту Кызылординской области», собраны и проанализированы данные о его деятельности, которые подтверждают выводы, вытекающие из других исследований.

5. Были проведены анкетирование, педагогический эксперимент и интервью со спортивными специалистами, которые выявили возможности повышения их профессиональной компетентности, что отразилось бы исключительно положительно на повышении эффективности управления физической культурой и спортом в Кызылординской области.

Представленный научный вклад имеет прикладную направленность, выражающуюся в том, что основные результаты исследования были использованы

при разработке дорожной карты развития физической культуры и спорта в Кызылординской области на 2018-2023 годы. В диссертации я не нахожу неправильно использованного текста.

По теме своей диссертационной работы Олжас Акимов представляет семь научных публикаций, одна из которых является самостоятельной, и одна в журнале, включенном в референтную базу данных Scopus. Таким образом, он набирает необходимое количество баллов в соответствии с наукометрическими требованиями.

Мой вопрос к докторанту следующий: "Считаете ли Вы, что выявленные в Вашем исследовании проблемы в управлении физической культурой и спортом в Кызылординской области характерны по аналогии и для других регионов Республики Казахстан, и в этом смысле могли бы Вы привести некоторые сопоставимые примеры?"

Заключение

Диссертационная работа Акимова Олжаса Азатовича на тему "Совершенствование управления физической культуры и спорта в Кызылординской области, Республика Казахстан" актуальна и разработана на очень высоком уровне. В ней ясно видно личное участие автора. Исследование было тщательно проведено, и на его основе сделаны полезные выводы и рекомендации для практики. Работа имеет научный вклад, связанный с совершенствованием управления физической культурой и спортом в Кызылординской области Республики Казахстан.

Это дает мне основание предложить научному жюри присудить Акимову Олжасу Азатовичу ученую степень „доктора“ в профессиональном направлении 7.6. Спорт, докторская программа "Теория и методология спортивной науки".

19.12.2023 г.

РЕЦЕНЗЕНТ:

(доц. Георги Драганов, доктор)